

DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-81-175>

УДК 339.92:341.217

ПРОЦЕС ВСТУПУ УКРАЇНИ В ЄС У КОНТЕКСТІ МАЙБУТНЬОЇ ПОВОЄННОЇ ВІДБУДОВИ

THE PROCESS OF UKRAINE'S ACCESSION OF THE EU IN THE CONTEXT OF THE FUTURE POST-WAR RECONSTRUCTION

Чопик Юрій Євгенович

аспірант,

Західноукраїнський Національний Університет

ORCID: <https://orcid.org/0009-0003-3419-3234>**Chopyk Yurii**

West Ukrainian National University

У статті проаналізовано роль європейської інтеграції України як ключового чинника її повоєнного відновлення та довгострокової стійкості. Обґрунтовано, що вступ України до ЄС може стати сучасним аналогом інтеграційних ефектів Плану Маршалла, поєднуючи фінансову підтримку, інституційні реформи та поглиблення політико-економічних зв'язків у Європі. Розглянуто геополітичний контекст російської агресії, ризики післявоєнного політичного впливу РФ та значення європейського вибору для стримування експансії. Окрему увагу приділено механізмам підтримки ЄС, зокрема програмі Ukraine Facility, а також переговорному процесу щодо вступу та його шести тематичним кластерам. Сформульовано рекомендації для України щодо пріоритетизації реформ, гармонізації відбудови з євроінтеграційними вимогами та забезпечення органічного й економічно доцільного вступу до ЄС у повоєнний період.

Ключові слова: повоєнна відбудова, післявоєнне відновлення, євроінтеграція, Ukraine Facility, План Маршалла.

The article analyzes the role of Ukraine's European integration as a key driver of post-war recovery and long-term economic, political, and security resilience. As of late 2025, the completion of Russia's full-scale war against Ukraine and the achievement of a sustainable and just peace have become central challenges for global politics. At the same time, Ukraine must already engage in strategic planning to ensure that the post-war period is used effectively to rebuild state institutions, strengthen economic capacity, and prevent future aggression. In this context, the article argues that Ukraine's accession to the European Union should be prioritized as a strategic objective of the post-war agenda. The study draws analytical parallels with the historical Marshall Plan, emphasizing that U.S. assistance after World War II was closely linked to political coordination, institutional development, and economic integration among Western European states. This experience demonstrates that reconstruction efforts can generate lasting stability when combined with integration-oriented reforms. Applying this framework to Ukraine, the article examines European integration as both a geopolitical instrument to counter Russian expansion and an economic mechanism capable of accelerating recovery. Special attention is paid to the contemporary geopolitical environment, including the consolidation of cooperation between Russia, China, and North Korea, and the EU's limited capacity to exert pressure on Russia without strong transatlantic cooperation. The post-war trajectory of Ukraine is therefore identified as a determining factor in shaping a new European and global order. The article also highlights the risks of post-war Russian political interference, using Georgia as a comparative case. From an institutional and economic perspective, the paper analyzes EU support mechanisms, particularly the Ukraine Facility program, and the role of reform conditionality. It concludes that aligning post-war reconstruction financing with EU accession requirements can enhance reform credibility, improve governance, and increase the effectiveness of recovery policies. Based on historical experience and current policy frameworks, the article formulates recommendations for harmonizing European integration with Ukraine's post-war reconstruction in a realistic and economically viable manner.

Keywords: postwar rebuilding, postwar reconstruction, European integration, Ukraine Facility, Marshall Plan.

Постановка проблеми. Станом на кінець 2025 року, одним із найважливіших питань для світової політики є завершення повно-

масштабної війни в Україні. Україні необхідне стратегічне планування майбутніх кроків, щоб використати мирний час із максимальною

ефективністю та розбудувати економічну, політичну, та безпекову стійкість. Важливо розглянути вступ України в ЄС як одну з ключових цілей на післявоєнний період. Цей процес відповідає підходам, що успішно впроваджувались на етапі «Плану Маршалла», коли європейська інтеграція та поглиблення політико-економічних зв'язків розглядались американськими донорами та європейськими країнами як пріоритетні напрямки. Сьогодні міжнародні відносини у Європі та світі знову знаходяться на визначальному історичному етапі. Можна стверджувати, що фактично сформувався альянс між такими країнами як РФ, Китай, та Північна Корея. При цьому, згідно зі словами канцлера Німеччини Фрідріха Мерца, ЄС не має достатнього впливу, щоб самостійно чинити тиск на РФ, та потребує міцного альянсу зі США [1]. Те як завершиться війна в Україні, та як складеться для неї післявоєнний період, будуть серед визначальних факторів у побудові нового світового порядку. Саме тому Україна та країни Європи мають послуговуватись минулим успішним досвідом задля стримування російської геополітичної експансії на етапі відбудови після завершення війни, пріоритезувавши вступ України до ЄС як новий етап європейського об'єднання за аналогією із об'єднанням, що відбулось під час та після реалізації Плану Маршалла. Враховуючи сучасний контекст та історичний досвід, важливо сформулювати ряд рекомендацій, які зможуть посилити процеси європейської інтеграції та післявоєнної відбудови України. У рамках дослідження важливо відповісти на два основних дослідницьких питання. В сукупності, відповіді на них дозволять сформулювати систематизоване розуміння того, яку роль повинна відігравати європейська інтеграція на етапі післявоєнної відбудови України.

1) Якою є роль європейської інтеграції України в контексті її повоєнного відновлення?

2) Які кроки є необхідними з боку України задля її ефективної європейської інтеграції та отримання європейської підтримки у повоєнній відбудові?

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Існує ряд досліджень, які дозволяють детальніше проаналізувати обрану проблематику та ефективніше відповісти на запитання статті. В дослідженні історичного контексту, важливо звернути увагу на роль надання допомоги в межах Плану Маршалла у процесах європейської інтеграції. Зокрема аналітична стаття

ОЕСР демонструє, що у час впровадження Плану Маршалла важливою була координація політик європейських країн, яка відбувалась у межах новоствореної Організації європейського економічного співробітництва (ОЄЕС) [2]. Робота ОЄЕС спільно з допомогою в рамках Плану Маршалла прискорила лібералізацію торгівлі й подальше політико-економічне зближення країн Західної Європи. Одним з наслідків цих євроінтеграційних процесів стала Декларація Шумана у 1950 р., в якій міністр закордонних справ Франції пропонував створення Європейської Організації Вугілля і Сталі [3]. Окрім цього, Сінгх [4] вказує, що у 1949 році для стримування комуністичної експансії була заснована Організація Північноатлантичного Договору (НАТО). Таким чином, на початку Холодної війни, у якій Сполучені Штати Америки змагались за вплив у міжнародній сфері з Радянським Союзом, США отримали цілий ряд союзників у Європі. У своїй роботі Сіні [5, с. 14] підкреслює, що створення Європейського Економічного Співтовариства (ЄЕС) також було наслідком Плану Маршалла, а сам план розроблявся не для того, щоб фізично відбудувати Західну Європу, а щоб підштовхнути Європу до політичної реорганізації через побудову інституцій, щоб європейські країни могли співпрацювати замість численних конфліктів.

Сьогодні процес європейської інтеграції України може стати сучасною відповіддю на амбіції РФ щодо експансії, подібно до того як інтеграція країн Західної Європи частково була відповіддю на радянську експансію на Захід. Зокрема, Резнічук підкреслює, що повномасштабне російське вторгнення лише підштовхнуло Україну до інтеграції в ЄС [7, с. 254]. Петров вказує, що офіційне подання заявки, яке було відчайдушним кроком країни, що боролась за виживання, також принесло сподівання на збільшення європейської фінансової та воєнної допомоги посеред російської агресії [6, с. 1058]. Таким чином, існуючі наукові праці детально розкривають роль Плану Маршалла у процесі інтеграції Західної Європи у 20-му столітті. Також роботи сучасних науковців підіймають тему процесу євроінтеграції України під час повномасштабної війни, принесеної РФ. Додатковий аналіз необхідний, щоб дослідити, яким чином євроінтеграційні амбіції і плани України можуть послужити процесам її відбудови у повоєнний період.

Мета дослідження – проаналізувати процес вступу України в ЄС у контексті майбут-

ньої повоєнної відбудови та визначити основні рекомендації та підходи, необхідні для посилення процесу відбудови України, враховуючи процес євроінтеграції.

Виклад основного матеріалу дослідження. У дослідженні обраної теми, важливо враховувати геополітичний аспект вступу України в ЄС. З точки зору протистояння російській геополітичній експансії в Європі, європейська інтеграція України – це один із ключових факторів, що дозволить їй дистанціюватись від РФ політично. Подання заявки на вступ до ЄС, а також надання Україні офіційного статусу країни-кандидата відбулись у 2022 році після повномасштабного вторгнення РФ. Час та обставини, за яких відбулись ці події, продемонстрували політичну єдність України та ЄС і стали важливим сигналом для міжнародної спільноти. Сьогодні, коли активно обговорюється можливий мирний договір між Україною та РФ, вступ до ЄС стає ще більш важливим питанням. З одного боку, згідно із заявами офіційних осіб, РФ не проти вступу України до ЄС, оскільки це політичний та економічний альянс, на відміну від НАТО [8]. З іншого боку, після десятиліть нарощування політичного впливу в Україні, малоймовірно, що РФ відмовиться від такої ж тактики в майбутньому. Прикладом є ситуація в Грузії, яка попри російську окупацію близько 20% територій, європейський вектор розвитку, та надання статусу країни-кандидата на вступ у ЄС у 2023 році, знову зіштовхнулась із приходом до влади проросійських сил [9]. Як результат, після прийняття низки законів за ініціативою партії «Грузинська мрія» (зокрема закону про іноземний вплив), у 2024 році ЄС призупинив процес вступу для Грузії, закликаючи країну повернутись на демократичний шлях розвитку [10]. Варто очікувати, що РФ продовжить втручатись у внутрішні справи України, зокрема розвиваючи та фінансуючи проросійські політичні партії та медіа у майбутньому. Таким чином, Україна та ЄС повинні усвідомлювати ризик наростаючого російського політичного впливу після завершення війни, і зокрема намагання заблокувати вступ до ЄС через внутрішньополітичний вплив за прикладом Грузії. З геополітичної точки зору, вступ України в ЄС має бути пріоритетом як для самої держави так і для альянсу. Необхідні ряд кроків, щоб за аналогією з впливом історичного Плану Маршалла знову забезпечити ефективне об'єднання Європи перед загрозою російської експансії.

Попри важливу роль європейської інтеграції України для протистояння Європи російській геополітичній експансії, важливо також розглядати цей процес з точки зору його потенційних економічних переваг. Перш за все, процес вступу України до ЄС може стати каталізатором ефективного повоєнного відновлення завдяки 1) прямій економічній підтримці Європейським Союзом відбудови України та 2) умовам, які повинна буде виконувати Україна для отримання цього фінансування. Для того, щоб європейська інтеграція України принесла необхідні результати з точки зору ефективного повоєнного відновлення, важливо розробити ряд рекомендацій, зважаючи на конкретні умови вступу та існуючу геополітичну ситуацію.

Важливо відзначити роль, яку відіграє європейське фінансування програмою Ukraine Facility під час війни. Програма Ukraine Facility передбачає надання Україні фінансування Європейським Союзом у розмірі 50 мільярдів євро протягом 2024-2027 років [11]. Ці кошти надаються на фінансування державного бюджету, стимулювання інвестицій, а також технічну підтримку в реалізації програми. Їх отримання відбувається поетапно, і для кожного нового траншу Україна повинна виконувати зобов'язання, взяті урядом в рамках цієї програми [12]. Більшість таких зобов'язань – це впровадження реформ, зокрема у сфері державного управління, судовій системі, у сфері боротьби з корупцією та інших. Всього на цей період заплановано 69 реформ, виконання яких підтверджується 150-ма індикаторами. У описі програми заявляється, що «План передбачає реалізацію реформ, які закладуть фундамент для подальшого відновлення й розвитку економіки та інтеграції України до ЄС» [13]. Таким чином, ЄС не лише забезпечує Україну коштами вже зараз, але й стимулює довгостроковий розвиток демократії та економічне зростання. У той же час, Україна може стикатись із труднощами в досягненні згаданих реформ. Наприклад, в межах запланованого четвертого траншу за програмою Україна недоотримала 1,5 мільярда євро через невиконання частини запланованих показників [14]. Враховуючи дефіцит держбюджету, з яким Україна стикається протягом останніх років, зокрема через збільшені видатки на оборону, необхідно пріоритизувати виконання урядом реформ в межах програми.

Для подальшого відновлення після війни, уряду України рекомендується пропонувати

Європейському Союзу розглянути можливість фінансування повоєнної відбудови України за схемою Ukraine Facility 2.0. Оскільки вже відпрацьовані механізми такої взаємодії, Україна та ЄС могли б послугуватись тією ж системою, змінивши очікувані індикатори реформ на такі, що будуть найбільш актуальними для повноцінної інтеграції України у Європейський Союз. Сума цього фінансування повинна розраховуватись на базі декількох показників, зокрема фінальної оцінки вартості відбудови України після війни, прогнозованих власних фінансових можливостей країни, суми заморожених російських активів, які вдасться направити на відновлення України, та частку, яку готові будуть покрити інші партнери, в тому числі США.

Окремо важливо наголосити на важливій ролі процесу переговорів, які зобов'язуватимуть Україну досягати реформ у ряді напрямків, включно з вимогами до внутрішнього ринку, конкурентоспроможності та інклюзивного розвитку, сталого зростання, ресурсів та сільського господарства, та зовнішніх відносин. 25 червня 2024 року відбулась символічна церемонія відкриття процесу переговорів про вступ. Наступним кроком для України повинне стати відкриття першого переговорного кластера (всього є 6 кластерів, розподілених за темами), для чого потрібне одностайне схвалення усіма державами-членами ЄС. Важливо відзначити, що «переговори про вступ» не є переговорами в класичному значенні цього слова. Метою переговорів з боку країни-кандидата передусім є досягнення критеріїв членства. Зокрема, країни-кандидати працюють над приведенням національного законодавства до актуальних норм права ЄС і забезпечення його ефективного виконання [15]. З боку ЄС очікується досягнення готовності щоб прийняти Україну як нову державу-члена.

Оновлена методологія розширення організації передбачає об'єднання 35-ти переговорних глав у 6 тематичних кластерів із центральною роллю «Основ процесу вступу до ЄС» (першого кластера). Саме цей кластер відкривають першим і закривають останнім, щоб уся інтеграція спиралася на принципи верховенства права, ефективні інституції та прозоре публічне управління. Європейська Комісія і Європарламент послідовно підсвічують їх очікування від України [16]: стійка незалежність судової системи; відчутні результати у справах про топ-корупцію; повага до прав людини, зокрема до свободи медіа та

прав меншин; доброчесне середовище для антикорупційних інституцій. Улітку 2025 року Брюссель окремо вітав підтвердження гарантій щодо незалежності антикорупційної інфраструктури. Перед цим, ЄС також критично відреагували на прийняття скандального закону про скасування незалежності НАБУ та САП [17]. Частина коштів за Ukraine Facility не була виплачена Україні через недовиконані реформи у цей же період, що стало ще одним важливим сигналом про очікування від України [14]. Це демонструє, наскільки політична довіра від ЄС безпосередньо конвертується у фінансову підтримку і переговорну динаміку для України.

Наступним є Кластер 2: «Внутрішній ринок»: ринковий нагляд, фінансові послуги, захист прав споживачів – усе, що дає швидкий позитивний ефект для експорту та ПІІ і є важливим для доступу українського бізнесу до єдиного ринку [15]. Наступним іде Кластер 3: «Конкурентоспроможність та інклюзивний розвиток», елементами якого є серед інших є податкове регулювання, монетарна політика, політики зайнятості й людського капіталу для індустріалізації. Кластер 4: «Зелений порядок денний та стале з'єднання» вимагає сумісності українських політик із європейськими нормами щодо екології, пришвидшення розвитку відновлювальних джерел енергії, та транспортної інтеграції у транс'європейські мережі [15]. Кластер 5: «Ресурси, сільське господарство та політика згуртованості» передбачає досягнення стандартів ЄС щодо аграрних реєстрів і систем контролю до стандартів CAP. Зрештою, Кластер 6: «Зовнішні відносини» включає зовнішню політику та політику оборони ЄС, до яких Україна має повністю пристосуватись через необхідні зміни у власних законах і регуляціях.

Висновки. У статті проведено аналіз, що дозволив відповісти на два виокремлені на початку роботи наукові питання. 1) Процес європейської інтеграції України має визначальну роль як для її стійкості під час війни, так і для повоєнного відновлення. Більше того, успіх України та її інтеграція у ЄС можуть розглядатись як сучасна відповідь Заходу на політичну експансію РФ, подібно до того, як під час імплементації Плану Маршалла інтегрувались країни Західної Європи. 2) Є ряд кроків, які необхідно робити Україні для досягнення максимально ефективних процесів євроінтеграції та пов'язаної із нею відбудови. По-перше, критично важливо перетворювати очікування ЄС від України

у конкретні цілі з індикаторами та часовими межами для досягнення. Із відкриттям першого переговорного кластеру, відповідальні органи українського уряду повинні сфокусуватися на досягненні кожної реформи як пріоритеті їх діяльності на наступні роки. По-друге, практика неодноразово продемонструвала строгі очікування, які мають представники ЄС щодо України. Українським законодавцям та іншим представникам влади важливо пам'ятати про прискіпливий моніторинг Європейським Союзом демократичного розвитку і темпу впровадження реформ, а також виключити прийняття законопроектів, що ставлять під сумнів демократичне майбутнє України (на кшталт закону #12414 про обмеження незалежності антикорупційних органів в Україні). Попри свою очевидність, цю рекомендацію все ж може бути складно досягнути через різні фактори, а тому вона стосується не тільки

представників влади, але й представників органів громадянського суспільства – антикорупційних організацій, медіа, та інших. Саме вони стають органами контролю для влади, і їх діяльність є необхідною, щоб не дозволити Україні зійти з обраного європейського шляху, як це сталось із Грузією. По-третє, досягнення реформ, необхідних для просування переговорів в майбутньому буде допомагати у отриманні фінансування на повоєнну відбудову за умови продовження програми Ukraine Facility. Відповідальним органам рекомендується, під час розробки програми індикаторів, що повинні бути досягнуті Україною для отримання фінансування відбудови Європейським Союзом, спиратись на сектори та реформи, що очікуються в межах кожного із шести кластерів. Таким чином, процес вступу України в ЄС буде гармонізований із фінансуванням повоєнного відновлення.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Кричковська У. "Мерц роздратований тим, що Європа не може змусити РФ припинити війну. *Європейська Правда* : веб-сайт. URL: <https://www.eurointegration.com.ua/news/2025/09/5/7219516/> (дата звернення 29.12.2025)
2. The Organisation for European Economic Co-operation (OEEC). *OECD* : веб-сайт. URL: <https://www.oecd.org/en/about/history/the-organisation-for-european-economic-co-operation-oeec.html> (дата звернення 29.12.2025)
3. Schuman Declaration May 1950. *European Union* : веб-сайт. URL: https://european-union.europa.eu/principles-countries-history/history-eu/1945-59/schuman-declaration-may-1950_en (дата звернення 29.12.2025)
4. Singh D. NATO During the Cold War and Dissolution of the Soviet Union. *Springer* : веб-сайт. URL: https://link.springer.com/chapter/10.1007/978-3-031-34163-2_3 (дата звернення 29.12.2025)
5. Cini M. NATO During the Cold War and Dissolution of the Soviet Union. *Springer* : веб-сайт. URL: https://link.springer.com/chapter/10.1007/978-1-349-62748-6_2 (дата звернення 29.12.2025)
6. Petrov R. Bumpy Road of Ukraine Towards the EU Membership in Time of War: "Accession Through War" v "Gradual Integration". *European Papers* : веб-сайт. URL: <https://www.europeanpapers.eu/europeanforum/bumpy-road-ukraine-towards-eu-membership-time-war> (дата звернення 29.12.2025)
7. Reznichuk M. Ukraine's European Integration in the Context of Russian Aggression. *Springer* : веб-сайт. URL: https://doi.org/10.1007/978-3-031-44584-2_15 (дата звернення 29.12.2025)
8. Vochra A. What's behind Putin's remarks on Ukraine's EU membership? *Deutsche Welle* : веб-сайт. URL: <https://www.dw.com/en/vladimir-putin-comments-ukraine-eu-nato-membership-v2/a-73877328> (дата звернення 29.12.2025)
9. Bakashvili D. Georgian democracy at risk: How Russian influence is threatening Georgia's path to European Union. *Media Diversity Insitute* : веб-сайт. URL: <https://www.media-diversity.org/georgian-democracy-at-risk-how-russian-influence-is-threatening-georgias-path-to-european-union/> (дата звернення 29.12.2025)
10. Mills C. The impact of Georgia's 'foreign influence' law. *Commons Library* : веб-сайт. URL: <https://commonslibrary.parliament.uk/research-briefings/cbp-10047/> (дата звернення 29.12.2025)
11. Ukraine Facility. *European Commission* : веб-сайт. URL: https://enlargement.ec.europa.eu/funding-technical-assistance/ukraine-facility_en?prefLang=uk (дата звернення 29.12.2025)
12. Мигал М. Ukraine Facility від ЄС та програма МВФ: моніторинг виконання Україною індикаторів та структурних маяків. *Інститут Аналітики та Адвокації* : веб-сайт. URL: https://iaa.org.ua/articles/the-eu-ukraine-facility-and-the-imf-programme-monitoring-ukraines-implementation-of-indicators-and-structural-benchmarks/?gad_source=1&gad_campaignid=22613040175&gbraid=0AAAAAp3Jda4g9K78UUn_eXyZPH9OeTpie&gclid=CjwKCAjwz5nGBhBBEiwA-W6XRIARMXxulvB0PyNllsgFwTlpg5lBk14hwKTSbvoZlWKgEWO3vMpr_hoCMNoQAvD_BwE (дата звернення 29.12.2025)

13. Програма Підтримки Економіки. *Ukraine Facility* : веб-сайт. URL: <https://www.ukrainefacility.me.gov.ua/> (дата звернення 29.12.2025)
14. Штокалюк Ю. Не виконали всі заплановані реформи: Україна не отримає майже €1,5 млрд в межах Ukraine Facility. *AiN* : веб-сайт. URL: <https://ain.ua/2025/07/25/ukrayina-ne-otrimaje-maize-eur15-mlrd-zaplanovanih-kostiv-vid-jes/> (дата звернення 29.12.2025)
15. Переговори про вступ України до ЄС: повний гід у 12 питань. *EU-UA* : веб-сайт. URL: <https://eu-ua.kmu.gov.ua/news/peregovory-pro-vstup-ukrayiny-do-yes-povnyj-gid-u-12-pytannyah/> (дата звернення 29.12.2025)
16. Ukraine: prioritise EU reforms and open negotiation clusters say MEPs. *European Parliament* : веб-сайт. URL: <https://www.europarl.europa.eu/news/en/press-room/20250905IPR30174/ukraine-prioritise-eu-reforms-and-open-negotiation-clusters-say-meps> (дата звернення 29.12.2025)
17. У МЗС деяких країн ЄС закликали Україну переглянути закон, який обмежив незалежність НАБУ і САП. *NV* : веб-сайт. URL: <https://nv.ua/ukr/world/geopolitics/nabu-i-sap-u-krajinah-yes-negativno-reaguyut-na-uhvalennya-zakonu-12414-v-ukrajini-50531943.html> (дата звернення 29.12.2025)

REFERENCES:

1. Krychkovska, U. (2025). Merts rozdratovanyi tym shcho Yevropa ne mozhe zmusyty RF prypynyty viinu [Merz is annoyed that Europe cannot force Russia to end the war], *European Pravda*. Available at: <https://www.eurointegration.com.ua/news/2025/09/5/7219516/> (accessed December 29, 2025)
2. The Organisation for European Economic Co-operation (OECE). (n.d.). *OECD*. Available at: <https://www.oecd.org/en/about/history/the-organisation-for-european-economic-co-operation-oeec.html> (accessed December 29, 2025)
3. Schuman Declaration May 1950. (n.d.). *European Union*. Available at: https://european-union.europa.eu/principles-countries-history/history-eu/1945-59/schuman-declaration-may-1950_en (accessed December 29, 2025)
4. Singh, D. (2023). NATO During the Cold War and Dissolution of the Soviet Union. *Springer*. Available at: https://link.springer.com/chapter/10.1007/978-3-031-34163-2_3 (accessed December 29, 2025)
5. Cini, M. (2001). From the Marshall Plan to EEC: Direct and Indirect Influences *Springer*. Available at: https://link.springer.com/chapter/10.1007/978-1-349-62748-6_2 (accessed December 29, 2025)
6. Petrov, R. (2023). Bumpy Road of Ukraine Towards the EU Membership in Time of War: "Accession Through War" v "Gradual Integration". *European Papers*. Available at: <https://www.europeanpapers.eu/europeanforum/bumpy-road-ukraine-towards-eu-membership-time-war> (accessed December 29, 2025)
7. Reznichuk, M. (2023). Ukraine's European Integration in the Context of Russian Aggression. *Springer*. Available at: https://doi.org/10.1007/978-3-031-44584-2_15 (accessed December 29, 2025)
8. Vochra, A. (2025). What's behind Putin's remarks on Ukraine's EU membership? *Deutsche Welle*. Available at: <https://www.dw.com/en/vladimir-putin-comments-ukraine-eu-nato-membership-v2/a-73877328> (accessed December 29, 2025)
9. Bakashvili, D. (2024). Georgian democracy at risk: How Russian influence is threatening Georgia's path to European Union. *Media Diversity Institute*. Available at: <https://www.media-diversity.org/georgian-democracy-at-risk-how-russian-influence-is-threatening-georgias-path-to-european-union/> (accessed December 29, 2025)
10. Mills, C. (2024). The impact of Georgia's 'foreign influence' law. Commons Library. Available at: <https://commonslibrary.parliament.uk/research-briefings/cbp-10047/> (accessed December 29, 2025)
11. Ukraine Facility. (2024). *European Commission*. Available at: https://enlargement.ec.europa.eu/funding-technical-assistance/ukraine-facility_en?prefLang=uk (accessed December 29, 2025)
12. Myhal, M. (2025). Ukraine Facility vid ES ta prohrama MVF: monitorynh vykonannia Ukrayinoiu indykatoriv ta strukturnykh maiakiv. Instytut Analitky ta Adokatsii [EU Ukraine Facility and IMF program: monitoring Ukraine's compliance with indicators and structural benchmarks]. *Institute of Analytics and Advocacy*. Available at: https://iaa.org.ua/articles/the-eus-ukraine-facility-and-the-imf-programme-monitoring-ukraines-implementation-of-indicators-and-structural-benchmarks/?gad_source=1&gad_campaignid=22613040175&gbraid=0AAAAAP3Jda4g9K78UUn_eXyZPH9OeTpie&gclid=CjwKCAjwz5nGBhBBEiW-A-W6XRIARMXXulvB0PyNllsgFwTlpg5Ibk14hwKTSbvoZlWKgEWO3vMph_xoCMNoQAvD_BwE (accessed December 29, 2025)
13. Prohrama Pidtrymky Ekonomiky [Program of Economy Support]. (2025). *Ukraine Facility*. Available at: <https://www.ukrainefacility.me.gov.ua/> (accessed December 29, 2025)
14. Shtokaliuk, Y. (2025). Ne vykonaly vsi zaplanovani reform: Ukraïina ne otrymaie mayzhe 1,5 mlrd v mezhakh Ukraine Facility. [Not all planned reforms have been implemented: Ukraine will not receive nearly €1.5 billion

under the Ukraine Facility]. *A/N*. Available at: <https://ain.ua/2025/07/25/ukrayina-ne-otrimaje-maize-eur15-mlrd-zaplanovanix-kostiv-vid-jes/> (accessed December 29, 2025)

15. Perehovory pro vstup Ukraïny do ES: povnyi hid u 12 pytanniakh. [Negotiations on Ukraine's accession to the EU: a complete guide in 12 questions] (2024). *EU-UA*. Available at: <https://eu-ua.kmu.gov.ua/news/peregovory-pro-vstup-ukrayiny-do-es-povnyj-gid-u-12-pytannyah/> (accessed December 29, 2025)

16. Ukraine: prioritise EU reforms and open negotiation clusters say MEPs. (2025) *European Parliament*. Available at: <https://www.europarl.europa.eu/news/en/press-room/20250905IPR30174/ukraine-prioritise-eu-reforms-and-open-negotiation-clusters-say-meps> (accessed December 29, 2025)

17. U MZS deiakykh krain ES zaklykaly Ukrainu perehliany zakon, yakyi obmezhyv nezalezhnist NABU i SAP [The foreign ministries of some EU countries have called on Ukraine to review the law that restricted the independence of the NABU and SAPO]. (2025) *NV*. Available at: <https://nv.ua/ukr/world/geopolitics/nabu-i-sap-u-krajinah-yes-negativno-reaguyut-na-uhvalennya-zakonu-12414-v-ukrajini-50531943.html> (accessed December 29, 2025)

Дата надходження статті: 08.11.2025

Дата прийняття статті: 17.11.2025

Дата публікації статті: 24.11.2025